

*****

Kedves Testvéreink !

Istentiszteleteink rendje áprilisban és május elején:

2011. április 10. du. 17 óra: Istentisztelet. Óprotestáns böjti liturgia
2011. április 17. du. 17 óra: Virágvasárnap, ünnepi istentisztelet.
2011. április 22. du. 17 óra: Nagypénteki istentisztelet úrvacsorával a gyülekezeti teremben.
2011. április 24. du. 17 óra: Húsvétvasárnap, ünnepi istentisztelet úrvacsorával.
2011. május 8. du. 17 óra: Istentisztelet
2011. május 15. du. 17 óra: Istentisztelet

Mindenkit szeretettel hívunk és várunk alkalmainkra:

* Mindazok számára, akik személyesen nem vehetnek részt a Húsvéti istentiszteleten, de igénylik az úrvacsoravételt, kérésre háznál (kórházban, idősek otthonában) kiszolgáltatjuk az úrvacsorát. Kérjük jelentkezésüket.

* A gyermekistentiszteletet a templomi istentisztelettel egyidőben tartják gyülekezetünk hitoktatói: Márton-Cseh Katalin és Szabó Edina. Szeretettel várjuk a gyermekeket szüleikkel együtt.

* Az imaközösség és a bibliaóra alkalmára várjuk a Testvéreket csütörtökönként 19,00 órától a gyülekezeti teremben.

* A 2011. április 10-én tartandó ünnepi, böjti istentisztelet után szeretetvendégséget tartunk. Süteményt és szendvicseket köszönettel fogadunk a gyülekezet tagjaitól.

***Áldott húsvéti ünnepet kívánunk minden kedves testvérünknek,
kellemes ünneplést családjuk és a gyülekezet közösségében.***

Bécs, 2011. április 6.

A gyülekezet vezetősége

ÓPROTESTÁNS BÖJTI ISTENTISZTELET ÉS A GRADUÁLOK

A reformáció hagyatéka

M E G H Í V Ó

Szeretettel hívjuk kedves Testvéreinket egy rendhagyó óprotestáns liturgiával ünnepelt böjti istentisztelet alkalmára 2011. április 10-én 17.00 órai kezdettel.

Bűdi Katinka és Boruzs László
egyházzenészek a lelkéssel közösen vezetik a liturgiát.

**„Adjatok hálát az Úrnak citeraszóval, tizhúrú lanttal zengjetekek neki!
Énekeljetekek neki új éneket, szépen zengjenek hangszereitekek!”**
(33. Zsoltár 2-3.)

Az óprotestáns böjti istentisztelet alkalmára visszarepít a reformációt követő időbe. Ízelítőt kapunk abból, hogyan ünnepeltek hitbéli felmenőink a református istentiszteleten.

A reformáció célja nem a liturgia egyszerűsítése volt, hanem az ige és a hit fontosságának megőrzése. Ennek legfontosabb eszköze volt az anyanyelvű igehirdetés, amit az énekelt tételek fordítása, átköltése után az anyanyelvű éneklés követett. Ezen átköltött, magyar nyelvű tételeket őrizték meg a Graduálok számunkra.

**„Mi nyelvünket ugyan kiváltképpen szabta és alkotta az Ő nevének dicsőítésére, hogy minduntalan Ő róla szóljunk, Őtet hirdessük és magasztaljuk, mind szólásunkkal, beszédünkkel s mind éneklésünkkel:
Házunknál, házunkon kívül s a Szent Gyülekezetben.” Huszár Gál, Komjáti Graduál, Előszó**

Az óprotestáns liturgia a reformációt követő 100-150 év istentiszteleti formáját mutatja be.

Ennek írásos nyomait a Graduálok őrzik.

Egyik legfontosabb a Komjáti Graduál, melyet a nagy nyomdász reformátor, Huszár Gál készített 1574-ben. Ez az énekeskönyv a magyar nyelvű templomi éneklés egyik legfontosabb dokumentuma, mely Graduál is egyben. Az első részében található az ún. „graduál”, amely az istentiszteletek rendjét tartalmazza. A második rész a kancionále, mely a gyülekezeti énekszövegek gyűjteményét foglalja magában.

A templomi ünneplést szeretetvendégség követi a gyülekezeti teremben.

***

„Tizenkét órától kezdve három óráig sötétség lett az egész földön. Három óra tájban Jézus hangosan felkiáltott: „Éli, éli láma sabaktáni!” azaz: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?” Néhányan az ott állók közül, akik hallották ezt, így szóltak: „Illést hívja.” Egy közülük azonnal elfutott, hozott egy szivacsot, megtöltötte ecettel, nádszárra tűzte, és inni adott neki. A többiek pedig ezt mondták: „Hadd lássuk, eljön-e Illés, hogy megmentse.” Jézus pedig ismét hangosan felkiáltott, és kilehelte lelkét. És íme, a templom kárpitja felülről az aljáig kettéhasadt, a föld megrendült, és a sziklák meghasadtak... Amikor pedig a százados és akik vele őrizték Jézust, látták a földrengést és a történeteket, nagyon megrémültek, és így szóltak:

„Bizony, Isten Fia volt ez!”

(Máté evangéliuma 27: 45-54)

Nagypéntek üzenete

Nagypéntek a mi adóslevelünk kiegyenlítésének a napja a kereszten. Jézus kereszthaláláig az adóslevelet a szívében, lelkében, zsebében, kezében, indulataiban hordozta a mindenkori ember. Próbálta ezt az adósságát kiegyenlíteni Isten előtt. Jöttek a hatalmas böjti napok, a vértől folyó áldozati

oltárok és mégis, az adóslevél nem egyenlítődt. Mivel az Isten rendelése, hogy ezt az adóslevelet mégis ki kell fizetni, annak ellenére, hogy a mindenkori világ és ember válságban szenved. A nagy árat valakinek meg kell fizetni! Ezért küldte el Fiát! Hogy az, aki kifizeti tartozásunkat, önmagát adja váltságul sokakért, értetek, a világ életéért.

Nagypénteken emlékezünk erre a napra. Az adósságunk kifizetésének véres napjára. Ennek helye a Golgota, magyarul a Koponya-hegye. Két gonosztevővel együtt keresztre feszítik Jézust, akiben még Pilátus, a római helytartó sem talált semmi bűnt. Mossa is kezét a mai napig, hogy döntését másra hárítsa, kijelentvén, hogy ő nem felelős ennek az embernek a véréért.

A kereszttel az összeverődött csőcselék kedvét leli a látványban. A megjelent farizeusok és főpapok kísértik Jézust. Gúnyolódók, bámészkodók a kereszttel. Balga népség! Nem értik Istent! Nem látják Istent! Az adóslevelükről elfeledkeztek, pedig ebben a pillanatban váltatik meg az élet, a világ, ebben a pillanatban váltattunk meg mi is. Mert Jézus már a kereszten van. Utolsó szavai hangzanak: „*Atyám, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.*” – egyik közülük.

Ez a kegyelmi könyörgés komoly vád is egyben. Nem tudják, hogy Istent gúnyolják, káromolják a kereszten! Szívük vaksága miatt nem látnak túl bűnös állapotukon.

Milyen emberi lélek kell ahhoz testvéreim, hogy egy keresztre feszített haldoklásán valaki gúnyolódjon, mint az az összeverődött csőcselék? Milyen intellektuális, bűnös elme kell ahhoz, hogy a papi hierarchia fejei saját igazságuk megbizonyítását lássák a kereszten szenvedő Jézusban? Hová tették erre az időre ezek a nyomorult emberek az adóslevelüket?! Akaratuk ellenére, gonoszságuk szögezte fel a keresztre. A legrosszabból, a legszégyenletesebb emberi tettekből Isten bocsánata, szeretete, kegyelme a világon elképzelhető legjobb dologgá formálta az emberi gonoszságot! A vérontást megváltássá, a kereszttel a szabadítás szimbólumává, a hitetlen pogányt, hitvallóvá. Mikor is a százados akaratán kívül kijelenti: „*Bizony Isten Fia volt ez!*”

És a Golgota kereszttel ma, itt és most nekünk is üzen. Üzenete időt álló. 2000 év távlatából sem veszített jelentőségéből egyetlenegy mozzanat sem, amit az evangéliumból ismerünk. Jó Sándor így magyarázza egykor a kereszttel evangéliumát: „Jól értsük meg: az a kereszttel ott a Golgotán azt jelenti, hogy haragszik az Isten! Jézus szenvedése és halála arról beszél, hogy ítél az Isten!”

Ítéletének villámját a golgotai kereszttel, mintegy villámhárító elnyeli Jézusban. Isten haragja és ítélete az ember bűnös állapota miatt Jézusban elvégeztetett. Maga az Úr Jézus mondja ezzel a szóval: „Elvégeztetett!” Amiért jött, amit vállalt, hogy az emberrel legyen, az emberért haljon, és hogy Isten ítéletének golgotai villámhárítója már az üres sír felé mutasson. „Elvégeztetett!” Jézus magára vett mindent helyettünk. Ez Nagypéntek üzenete.

Van egy húsvéti üzenet, melyet sokszor kaptam már én is ismerősöktől, barátoktól, szolgatársaktól. Meg kell értenünk személyesen, hogy Nagypéntek érettem, miattam, helyettem történt. Nem nekem kell a bűnök miatt felhalmozott adóslevelet kamatosztul visszafizetnem. Nem nekem kell Isten elviselhetetlen haragját és ítéletét elhordoznom. Ő maga jött el Fiában közénk, hogy ezt az utat megjárja és ezt a feladatot magára vegye. Már Tritó-Ézsaiás próféta megjövendölte Jézus küldetését és az még nagyobb ítélet a papi hierarchia fölött, hogy az ószövetség írásait még akkor sem vették tudomásul, mikor szemük előtt teljesedett be az előre profétált isteni ige.

„*Megvetett volt, és emberektől elhagyott, Fájdalmak férfja, betegség ismerője.*

Eltakartuk arcunkat előle, megvetett volt, nem törődöttünk vele.

Pedig a mi betegségeinket viselte, A mi fájdalmainkat hordozta.

Mi meg azt gondoltuk, hogy Isten csapása sújtotta és kínozza.

Pedig a mi vétkeink miatt kapott sebeket, Bűneink miatt törték össze.

Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, Az ő sebei árán gyógyultunk meg.

Mindnyájan tévelyegtünk, mint a juhok, Mindenki a maga útját járta.

De az Úr őt sújtotta mindnyájunk bűnéért. Amikor kínozták, alázatos maradt,

Száját sem nyitotta ki.” (Ézs53:3-7)

Jézus nem tekintette zsákmánynak, hogy Isten néki adott minden hatalmat. Nem használta hatalmát arra, hogy megmutassa a gúnyolódó tömegnek, hogy le tudna szállni a keresztről. Minden hatalmát az alázat és a helyettes áldozat elvégzésére összpontosította. Csendben tűrte adóslevelünk minden fillérjének bűnét. Az ostorcsapásoktól kezdve, a kereszttel szögein keresztül, a fulladásos halált vállalva a kereszten.

A halálba menő ember zsoltárát, a 22. zsoltárt kiáltja: *Éli, éli, láma sabaktáni!*” – *Én Istenem, én Istenem, miért hagyál el engem?*” Tényleg elhagyta volna Isten? Mikor a világmindenség legnagyobb

terve, a megváltás terve megy végbe Fiában? Testvéreim, Jézus halálba menő szavain keresztül is üzen! Mégpedig nem azt, hogy elhagyta őt az Isten, hanem te balga zsidó ember, te ígét nem olvasó keresztyén ember vedd már kezébe az írott ígét, a Bibliát és nézd meg jól, mi van ebben a Zsoltárban! Az van ebben a több évszázaddal ezelőtt megírt zsoltárban, ami itt történik.

„Gúnyolódnak rajtam mind, akik látnak, Ajkukat biggyeszti, fejüket csóválják:

Az Úrra bízta magát mentse hát meg őt, Szabadítsa meg, hiszen kedvelte!...

Föltátották rám szájukat, mint a marcangoló, ordító oroszlán.

Szétfolytam, mint a víz, kificamodtak a csontjaim.

Szívem, mint a viasz, megolvadt a bensőmben. Torkom kiszáradt, mint a cserép,

Nyelvem az ínyemhez tapadt, A halál porába fektettél. Mert kutyák vettek körül engem,

Gonoszok bandája kerített be, Atyukasztották kezemet, lábamat.

Megszámlálhatnám minden csontomat, Ők pedig csak bámulnak, néznek rám.

Megosztoznak ruháimon, Köntösömrre sorsot vetnek.” (22. zsoltár: 8.9.14-19)

Hát most már értsük meg Testvéreim, hogy Jézus utolsó szavaiból ez a zsoltáridézet üzenetértékű a kereszt alatt ácsorgó, gúnyoló, vigadozó sötét lelkű tömegnek, és üzenetértékű számunkra is! Mert itt teljesedik be ez. Minden kín, s ütés, minden gúny és ruháinak szétosztása is. Itt teljesedik be minden a kereszten. Jézus szelíden és kedvesen kezdi ezt a zsoltáros imádságot. Bárcsak vele mondták volna. Akkor rádöbbenek, hogy Isten hatalmas tette, a megváltás zajlik szemük előtt. És mindez „elvégeztetett!”

És jelek, csodák történnek akkor! A templom kárpitja, mely a szentek szentjét takarta a profán világ elől, kettéhasad. Megindul a föld, sziklák hasadnak meg. Elhunytak teste támad fel. Elsötétült a világ délután 3 órakor.

Ott állnak félelemtől reszkető lábbal, heves szívdobogással a hivatalos hóhérok, a katonasereg és a százados. Megrémültek, írja a Szentírás. És aki zsoltárt, próféciaát nem ismert, mert pogány volt, mit sem értett a zsidók szent irataihoz, ennyit mond: „*Bizony, Isten Fia volt ez!*”

Testvéreim, amiért elítélték, amiért halálát kívánták, mert Isten Fiának vallotta magát, amit hazugságnak és istengyalázásnak tartottak, azt egy pogány mondja ki tényként, hitvallásként, biznyságtételként. Nyilvánvalóvá lett azok előtt, akik nem ismerték, hogy itt olyan dolog történt, ami kifordítja eddigi menetéből a világot. Ez a világ és annak lakói nem a pusztulásba mennek adóslevelükkel a zsebükben. Ott a keresztfán, a Golgota hegyén áll egy pecsét. Fizetve! Vérrel pecsételt szó! Érettem, miattam, helyettem fizetve!

Jézus nemcsak kinullázza adóslevelünk súlyát. Plusz kamatot ad mennyei betétkönyvünkre. A Fizetve mellé odapecsételi, hogy mivel hozzám tartozik, az örök élet ajándékát készítettem el számára. Mert hallgat az én szavamra. Hiszi az üres sír titkát, mely a Golgota szenvedéstörténetét megélt, átélt sírók és jajgatók könnyeit letörli. Az átok fája áldássá lett. Mert ott Isten szenvedett, hogy az ember Nagypéntek és Húsvét után örömben, boldogságban, mennyei sereghez csatlakozva hálaénekekkel zengjen az Úrnak dicséretet.

5 Ó, légy érette áldott, Jézus, Egyetlenem, Hogy szörnyű kínhalálod Nagy jót akar velem.

Add, hogy hódolva híven Tőled ne térjek el, S ha hűlni kezd a szívem, Benned pihenjek el.

7 Légy pajzsom és reményem, Ha kétség látogat, Véssem szívembe mélyen Kereszthaláladat.

Rád néztek, Rád szüntelen, S ha majd szívem megáll, Öleljen át a lelkem - Így halni: jó halál.

Legyen Testvéreim Nagypénteken ünneplésünk Isten előtti hódolat, Krisztus előtti leborulás, mert ő nem vetett el minket. Megváltott, megszabadított azon a csúfos napon, mikor úgy gondolták sokan, hogy Jézust örökre kitörlik a zsidó nép és a mindenkori emberiség tudatából. De ez nemhogy nem így lett, hanem 2000 év után is hirdetjük boldogan, hogy Jézus az Úr, az Isten Szent Fia, aki bűneinkért ment keresztre, akiben hittel bízva mehetünk az Atyához általa. Legyen áldott az a megmentő isteni akarat, az a szenvedő alázat, mely érettem, helyettem és miattam vállalta az árat. Akit az Atya harmadnapon megdicsőített, hogy aki hiszen Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Ámen.

ÁLDOTT HÚSVÉTI ÜNNEPEKET!

Karvansky Mónika